

Miljøministeriet
Naturstyrelsen Aarhus
Lyseng Allé 1
8270 Højbjerg

Den 4. april 2011

Aarhus Vand A/S høringssvar/kommentarer til vandplanerne

Baggrund og indledning.

Aarhus Vand A/S er det kommunale forsyningselskab for vand og spildevand i Aarhus Kommune. Selskabets forsyningsgrænser er i dag sammenfaldende med kommunegrænsen.

Forsyningselskabet berøres af vandplanerne for følgende hovedvandoplande: 1.5 Randers Fjord, 1.7 Aarhus Bugt og 1.9 Horsens Fjord, hvor størsteparten er dækket af Aarhus Bugt-vandplanen.

På årsbasis forsyner Aarhus Vand A/S godt 300.000 borgere i kommunen med rent drikkevand og renses efterfølgende ca. 15 mio. m³ rent spildevand årligt samt en ikke ubetydelig mængde regnvand (tag og vejvand). Udgiften for denne ydelse udgør i dag for den enkelte borger 37,93 kr. pr kubikmeter leveret og renses vand excl. moms.

Det er naturligvis selskabets opgave at sikre, at naturpåvirkninger, som følge af ovennævnte opgaver, i størst mulig grad minimeres. Udgifter hertil afholdes også via vandafgiften.

Selskabets indsatser i forhold til grundvandsindvinding, drikkevandsforsyning og spildevandsrensning er primært beskrevet i relevant lovgivning med tilhørende myndighedstilladelser i sektorplanerne samt nu: Vandplanerne og de efterfølgende indsatsplaner.

Udover dette lovgivningskompleks er selskabet også reguleret af Vandsektorloven, som bl.a. lægger de økonomiske rammer for selskabets virke. Den væsentligste ramme består i et såkaldt prisloft, der fastlægger den enkelte forsynings maksimale vandafledningsafgift. Prisloftet er baseret dels på det enkelte vandselskabs historiske udgifter, dels på forventede udgifter. I medfør af Vandsektorloven er det detaljeret beskrevet, hvilke investeringer og omkostninger der må henregnes til anlægs- og driftsudgifter - herunder bl.a. udgifter til "natur – og miljøformål".

aarhusvand

Aarhus Vand A/S
Postboks 36
8100 Aarhus C

Sagsnr.:
Journalnr.:
Ref.: Inge halkjær jensen
Afd.: Plan og projekt

Tel. 8947 1000

ihj@aarhusvand.dk
www.aarhusvand.dk

Generelt om vandplanerne.

Det vurderes, at vandplanerne generelt er grundige og fagligt velfunderet. Det vurderes ligeledes, at de beskrevne målsætninger generelt er fornuftige.

Generelt vurderes det, at med de forsinkelser, der indtil nu har været i processen – statens planer er 2 år forsinkede i forhold til den oprindelige tidsplan – vil det være meget svært at overholde den samlede plan for målsætningsopfyldelse. Udover at der stadig skal udarbejdes indsatsplaner i kommunalt regi, skal der ske en konkret, fysisk indsats. De fysiske indsatser vil ikke i alle tilfælde kunne nås inden 2015. Dette forhold ønskes tydeliggjort.

Herudover er der ingen generelle kommentarer. De efterfølgende kommentarer er derfor udelukkende knyttet til specifikke punkter.

Overfladevand (vandløb, søer, bugten).

Baselinetiltag:

I forhold til at sikre kvaliteten af overfladevand er der i den forgangne spildevandsperiode foretaget meget store indsatser. Således er der investeret ca. 340 mio. kr. i at fjerne regnbetingede udløb langs Brabrand Sø, Aarhus Å og ved Aarhus Havn. Indsatsen forventes afsluttet i 2011 og vil bl.a. resultere i hygiejnisk badevandskvalitet i Brabrand Sø og Aarhus Havn samt en markant forbedret vandkvalitet i Aarhus Å.

I det åbne land vil indsatsen for at sikre forbedret spildevandsrensning på enkeltejendomme i store træk være afsluttet med udgangen af 2010, hvor indsatsområdet overdrages til Aarhus Kommune.

Fremadrettede tiltag:

I høringssvaret til idéfasen pegede Aarhus Kommune på en række vandløb, hvor der burde foretages yderligere tiltag pga. manglende målopfyldeelse. Hvor det var/er regnbetingede udløb, der helt eller delvist er skyld i den manglende målopfyldeelse, vil Aarhus Vand A/S også fremover i samarbejde med Aarhus Kommune (Natur og Miljø) fortsætte indsatsen for målopfyldeelse. Dette sker ved, at der hos Aarhus Vand A/S årligt har været og er afsat en pulje til forbedringer specifikt indenfor dette område. I regi af Spildevandsplan 2010 – 2012 er der således afsat 7,5 mio.kr. årligt til dette formål (Aarhus Vand A/S andel af projekter til opfyldelse af miljømål). Indsatsen er finansieret via en takstforhøjelse på 1 kr/m³.

For at undgå fejlinvesteringer og opnå maksimal effekt af de beskrevne indsatser er det vigtigt, at indsatsen målrettes, og at problemets omfang og ikke mindst årsag er beskrevet baseret på så ny viden som mulig. Det kan derfor opfordres til, at vidensgrundlaget i vandplanerne til stadighed forbedres.

Grundvand:

Aarhus Vand A/S' indvindingstilladelser dækker 10 vandværker fordelt på 20 "kildepladser". Indvindingstilladelser for kildepladsen i Risstrup udløber i 2018. Alle andre indvindingstilladelser er samlet i en fælles tilladelse og udløber i 2023. Den samlede ramme er på 22,27 mio. m³/år. Heraf udnyttes i øjeblikket ca. 17 mio. m³. Hertil kommer indvindingerne fra en række private vandværker.

Aarhus Vand A/S har i 2010 gennemført en strukturanalyse af den eksisterende vandforsyning – primært med henblik på at optimere forsyningssikkerheden og den fremtidige drift. Strukturen er fremtidssikret, således at der er taget hensyn til en befolkningstilvækst på 75.000 frem mod 2030. I analysen er der taget udgangspunkt i, at kildepladsstrukturen bevares uændret. De nuværende 10 vandværker reduceres til 6 – to i nord (Truelsbjerg og Elsted) to i Midt (Kasted og Stavtrup) og to i Syd (Østerby og Beder). Herudover nedlægges en række højdebeholdere.

Det fremgår af vandplanen, at der ikke er foretaget en sammenhængende vurdering af effekten af indvinding og bl.a. påvirkningen af vandløb, og at der er behov for mere viden på området, og der foreslås derfor ingen indsats i denne vandplanperiode. Det anføres, at der pt. kun er viden til at acceptere en påvirkning, svarende til den aktuelle indvinding (ca. 20 mio. m³/år i alt i Aarhus Kommune) eller mindre. Med vandplanens bebudede restriktioner for indvundne grundvandsmængder i takt med at tilladelserne fornyes, kan det blive overordentligt svært at skaffe tilstrækkeligt grundvand, som forudsat i ovennævnte struktur.

Bl.a. i det sydlige område kan det give anledning til store problemer. Giber Å er påvirket af grundvandsindvindingen, og der foretages i perioder grundvandsoppumpning til åen, således at der opretholdes en minimumsvandføring på 45 l/s. Inden det daværende Aarhus Kommunale Værker startede indvinding i området, blev der målt vandføringer på helt ned til 10 l/s opstrøms Rokballe Mølle, hvor der var et kildevæld med en tillædning på 25 l/s. De 45 l/s blev i 1992 fastlagt med henblik på en fortynding af rensed spildevand, som blev tillædt Giber Å. Den aktuelle problemstilling er et godt eksempel på, at det kan være overordentligt svært at opretholde en bæredygtig indvinding i en storbykommune, når der skal tages hensyn til såvel vandføringen i vandløbene samt til den nødvendige grundvandsmængde i en vækstkommune. Nedsættes den tilladelige indvinding i området, vil den ”manglende” indvinding skulle ske enten ske andre steder i kommunen – hvor indvindingen i forvejen er presset – eller langt uden for kommunen. Alternative muligheder såsom nedsivning af regnvand og genbrug af regnvand til visse formål etc. (som det bl.a. er foreslået i VandVision 2100) vil langtfra kunne løse problemet.

Aarhus Vand A/S' indvindingstilladelse udløber som nævnt generelt i 2023. Aarhus Vand A/S er imidlertid indstillet på allerede nu at deltage i et arbejde på at finde løsninger – og revidere indvindingstilladelser – for de enkelte oplande, hvor der sker en afvejning af de forskellige naturinteresser. Naturlige deltagere i et sådant samarbejde ville være: Aarhus Kommune, Naturstyrelsen Aarhus samt Aarhus Vand A/S.

Valg af virkemidler.

Af vandsektorlovens § 1 fremgår følgende:

”Loven skal medvirke til at sikre en vand- og spildevandsforsyning af høj sundheds- og miljømæssig kvalitet, som tager hensyn til forsyningssikkerhed og naturen og drives på en effektiv måde, der er gennemsigtig for forbrugerne”

Dette er også formålsparagraffen for Aarhus Vand A/S. Ved valg af ethvert af selskabets virkemidler er det derfor naturligt at tilstræbe, at de understøtter ”miljømæssige kvaliteter” og ”tager hensyn til naturen”. I en række tilfælde vil der kunne opnås synnergieffekter ved at samtænke ”takstfinansierede” og ”ikke takstfinansierede” projekter. Her vil det i mange tilfælde være naturligt at samarbejde. Som et eksempel på et

samfinansieret projekt med mange synergieffekter kan nævnes "Skjoldhøjkiln" langs Voldbækken, hvor forsinkelse af regnvand er kombineret med vådområde/søer og vandløbsrestaurering, grundvandsbeskyttelse og anlæg af nye stier.

Ethvert samfinansieret projekt skal dog samtidigt være lovligt i henhold til Vandsektorlovens bestemmelser, og indsatsen skal tilgodese "forureneren betaler princippet."

Ved valg af virkemidler bør det sikres, at de udførende parter (forsyningerne) inddrages så tidligt, at der kan ske en miljømæssig, teknisk og økonomisk optimering af indsatsen, således at indsatsen er i overensstemmelse med såvel selskabets strategi som de miljømæssige mål.

Med venlig hilsen

Lars Schrøder
Adm. direktør

Sagsbehandler
Inge Halkjær Jensen
Civilingeniør, projektleder
ihj@aarhusvand.dk